

INNOŚĆ/RÓŻNORODNOŚĆ
W JĘZYKU I KULTURZE

NR 3299

INNOŚĆ/RÓŻNORODNOŚĆ W JĘZYKU I KULTURZE

pod redakcją
Ewy Bogdanowskiej-Jakubowskiej

Redaktor serii: Językoznawstwo Neofilologiczne
Maria Wysocka

Recenzent
Marta Dąbrowska

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne (*Ewa Bogdanowska-Jakubowska*) / 7

Ewa Bogdanowska-Jakubowska

*Imny*₁ i *Imny*₂ – znaczenie potoczne kontra znaczenie akademickie / 9

Ireneusz Kida

Differences between Gothic and Greek in terms of the definite article – the case of the gospel of Matthew / 29

Maria Spiechowicz

Japoński język kobiet – niechciany element mowy czy świadomy wybór / 43

Nika Bogdanowska, Ewa Bogdanowska-Jakubowska

Differences in impression management / 63

Adam Pluszczyk

Użycie i percepcja alternatywnych wariantów w wymowie na przykładzie amerykańskiej odmiany języka angielskiego / 89

Tomasz Jakubowski

Inność poprzez wieki – historia transpłciowości / 109

Noty o Autorach / 123

SŁOWO WSTĘPNE

Tytuł *Inność/różnorodność w języku i kulturze* odzwierciedla charakter tej publikacji na wielu poziomach. Inność/różnorodność jest motywem przewodnim we wszystkich przedstawionych tu tekstach. Zainteresowania badawcze autorów skoncentrowane są na różnych dziedzinach nauki (od licznych gałęzi językoznawstwa, takich jak pragmatyka językowa, gramatyka historyczna czy fonetyka, po psychologię) i zróżnicowanych ujęciach teoretycznych. Teksty napisane są w językach polskim i angielskim.

Inność jest pojęciem złożonym i trudnym do zdefiniowania. Żeby ją dobrze zrozumieć, trzeba się jej przyjrzeć z kilku perspektyw. I to właśnie staram się zrobić w artykule zatytułowanym *Inny₁ i Inny₂ – znaczenie potoczne kontra znaczenie akademickie*. Potoczne rozumienie inności różni się bowiem od znaczenia nadawanego temu pojęciu w pismach akademickich. Kolejne opracowanie, autorstwa Ireneusza Kidy, *Differences between Gothic and Greek in terms of the definite article – the case of the gospel of Matthew*, to analiza różnic w użyciu przedimka określonego między językiem gockim a językiem greckim, na przykładzie gockiej i greckiej wersji Ewangelii według św. Mateusza. Maria Spiechowicz, w szkicu *Japoński język kobiet – niechciany element mowy czy świadomy wybór*, przedstawia zróżnicowanie języka japońskiego ze względu na płeć użytkownika, koncentrując się na stosowanych formach gramatycznych, stylu i doborze słownictwa oraz uwarunkowaniach kontekstowych. Artykuł *Differences in impression management*, autorstwa Niki Bogdanowskiej i mojego, stanowi próbę analizy stylów autoprezentacyjnych stosowanych przez uczonych wygłaszających referaty na konferencjach nauko-

wych. W następnym tekście, *Użycie i percepcja alternatywnych wariantów w wymowie na przykładzie amerykańskiej odmiany języka angielskiego*, Adam Pluszczyk bada podejście polskich studentów filologii angielskiej do niestandardowych odmian amerykańskiej wymowy języka angielskiego. Tomasz Jakubowski w swoim artykule *Inność poprzez wieki – historia transpłciowości* przedstawia zjawisko transpłciowości, którego odbiór społeczny determinowany jest przez odmiennność, jaką charakteryzują się osoby transpłciowe. Autor opisuje historię transpłciowości i ewolucję jej społecznego odbioru na przestrzeni wieków.

Nawet ten pobieżny przegląd tematyki zawartej w prezentowanej książce pozwala dostrzec wielość znaczeń *inności/różnorodności*, objawiającej się we wszystkich dziedzinach życia i nauki. Inność/różnorodność zawsze przyciągała uwagę zwykłych ludzi i fascynowała uczonych. Wzbudzała agresję, niechęć lub podziw, zawsze ciekawość, dlatego tak wielu badaczy reprezentujących różne dziedziny poświęcało, i poświęca nadal, czas, by ją badać, zgłębiać jej naturę, a także opisywać, jak postrzegają ją inni.

Ewa Bogdanowska-Jakubowska

NOTY O AUTORACH

Ewa Bogdanowska-Jakubowska, doktor habilitowany, kierownik Zakładu Językoznawstwa Pragmatycznego w Instytucie Języka Angielskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Zainteresowania badawcze: pragmatyka językowa, socjolingwistyka, komunikacja międzykulturowa oraz teorie twarzy i uprzejmości. Autorka książek *Cross-cultural dimensions of politeness in the case of Polish and English* (1999) oraz *FACE. An interdisciplinary perspective* (2010).

Nika Bogdanowska, doktor, Zakład Poetyki Historycznej i Sztuki Interpretacji w Instytucie Nauk o Literaturze Polskiej im. Ireneusza Opackiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Zainteresowania badawcze: teoria tekstu, studia nad dyskursem, retoryka. Autorka książki *Komentarz i komentowanie. Zagadnienia konstrukcji tekstu* (2003).

Tomasz Jakubowski, doktorant w Instytucie Psychologii na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Ireneusz Kida, doktor, Zakład Historii Języka Angielskiego w Instytucie Języka Angielskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Zainteresowania badawcze: szeroko pojęte językoznawstwo historyczne ze szczególnym uwzględnieniem szyku wyrazowego. Badania dotyczą głównie języków indoeuropejskich, ale także po części innych rodzin językowych. Autor książek *From SOV to SVO in the history of English as an Indo-European language* (2010) oraz *Word order tendencies in Mediaeval English against the Indo-European background* (2011).

Adam Pluszczyk, doktor, Zakład Historii Języka Angielskiego w Instytucie Języka Angielskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Zainteresowania badawcze: językoznawstwo angielsko- i hiszpańskojęzyczne, głównie socjolingwi-

styka, psycholingwistyka, pragmatyka i dialektologia. W badaniach koncentruje się na socjolingwistyce, amerykańskich dialektach regionalnych i społecznych, z uwzględnieniem fonetyki, fonologii i przyswajania języka.

Maria Spiechowicz, Instytut Języka Angielskiego Uniwersytetu Śląskiego; zainteresowania naukowe to metodyka nauczania języka japońskiego, japońskie słowa kluczowe, socjolingwistyka.

Redakcja
Barbara Konopka
Krystian Wojcieszuk

Projektant okładki
Tomasz Jakubowski

Redakcja techniczna
Małgorzata Pleśniar

Korekta
Luiza Przełożny

Łamanie
Alicja Załęcka

Copyright © 2015 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-449-3
(wersja drukowana)
ISBN 978-83-8012-450-9
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
[e-mail:wydawus@us.edu.pl](mailto:wydawus@us.edu.pl)

Wydanie I. Ark. druk. 8,0. Ark. wyd. 8,0. Papier offset.
kl. III, 90 g Cena 20 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: EXPOL P. Rybiński, J. Dąbek Spółka Jawna
ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek